

ÅRSBERETNING 2013

OSLO KRISESENTER

Björg Thorhallsdóttir

Denne årsmeldingen og regnskapet gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om resultatet av årets drift og om stiftelsens stilling ved årsskiftet. Det har ikke intrådt forhold av vesentlig betydning for resultatet eller stiftelsens stilling etter avslutningen av regnskapsåret. På bakgrunn av årets resultat og en generell vurdering av framtidssiktene for virksomheten mener styret at det er grunnlag for fortsatt drift av Oslo krisesenter.

Innhold

1. Organisasjon	3
1.1 Organisasjonsform	3
1.2 Styrerepresentanter 2013	3
1.3 Krisesenterets formål	3
1.3.1 Bosenteret	5
1.3.2 Barneteamet	5
1.3.3 Dagsenteret	6
1.3.4 Bokollektivet.....	6
1.3.5 Avdeling for menn OKM.....	7
1.4 Medlemskap i paraplyorganisasjon:.....	7
2. Økonomi.....	7
2.1 Finansiering	7
2.2 Revisjonsfirma	9
2.3 Personal.....	9
2.4 Antall stillingshjemler	9
2.5 Avlønning og forsikringsordninger.....	11
2.6 HMS.....	11
2.7 Sykefravær.....	11
2.8 Tiltak for likestilling.....	11
3. Krisesenterboligen og ytre miljø	12
4. Opplysningsplikt til barnevernet.....	12
5. Intern opplæring, kompetanseheving og samarbeidsmøter	13
5.1 Intern kompetanseutvikling	13
5.2 Ekstern kompetansegivende etterutdanning	13
5.3 Samarbeidspartnere og utadrettet virksomhet	13
5.4 Kompetanse hos ansatte	16
6. Særlig tilrettelegging.....	17
6.1 Belegg, tendenser og brukergrunnlag.....	17
6.2 Barn og unge	21
6.3 Mødre.....	23
6.4 Funksjonshemmede.....	24
6.5 Eldre.....	25
6.6 Kvinner med minoritetsbakgrunn	25

6.7 Andre prosjekter.....	26
6.8 Krisesenter for menn.....	27
6.9 Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune.....	28
7. Utfordringer	28
7.1 Utfordringer knyttet til kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn 2008-2013.....	28
7.2 Løsninger tilknyttet kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn.....	31
7.3 Utfordringer knyttet til samarbeid med vertskommune.....	35
7.4 Utfordringer knyttet til samarbeid med skandinaviske krisesentre/organisasjoner	37
7.5 Særlige utfordringer og løsninger i 2014.....	37

1. Organisasjon

1.1 Organisasjonsform

Oslo Kriesesenter er en stiftelse, som ble opprettet med en stiftelseskapital på kr. 50.000,-. Oslo kriesesenter utfører Oslo kommune sitt lovpålagte kriesesenteroppdrag. Som eneste kriesesenter i kommunen betjener Oslo Kriesesenter hele Oslo kommunes befolkning. Kriesesentertjenestene i Oslo Kommune ble i 2013 konkurranseutsatt. Oslo Kriesesenter vant anbudsrunderen, og skal på bakgrunn av dette ha ansvar for kriesesentertilbudet i Oslo i 10 år framover.

Vi samarbeider med andre kriesesentre i andre kommuner, spesielt når det av sikkerhetsmessige hensyn ikke lar seg gjøre for voldsutsatte og deres barn å benytte seg av vårt kriesesenter.

Oslo Kriesesenters styre har det overordnede faglige, administrative og økonomiske ansvaret for virksomheten.

1.2 Styrerepresentanter 2013

Styret består av tre eksterne representanter og to representanter fra de ansatte.

Styreleder	Ragnhild Hennum	Professor Juridisk fakultet, Universitet i Oslo
Styremedlem	Rachel Eapen Paul	Likestillings og diskrimineringsombudet LDO Senior rådgiver
Styremedlem	Anne-Lise Ringerike	Virksomhetsleder Familiens hus, Hobøl Kommune
Styremedlem	Line Jenssen tom 30/6 Kristin Berntsen fom 1/7	Ansattes representant Ansattes representant (vara)
Styremedlem	Linda Tørud Pettersen	Ansattes representant

1.3 Kriesesenterets formål

Oslo Kriesesenter er et døgnåpent lavterskel akutttilbud.

Formålet er å:

- Bistå mishandlede og/eller voldtatte kvinner, menn og deres barn. Arbeidet skal drives etter prinsippet "Hjelp til selvhjelp", og på brukernes egne premisser.
- Bekjempe kvinneundertrykking med særlig ansvar for å påpeke forhold i samfunnet som legitimerer, underbygger og opprettholder kjønnsbestemt, privat vold.

- Oslo Krisesenter skal spre kunnskap om kvinnemishandling overfor publikum generelt, og politikere og fagmiljøer spesielt.

Oslo Krisesenter betjener en døgnåpen akutt hjelpetelefon.

Rosaprojektets (kvinner utsatt for menneskehandel) døgntelefon er også tillagt Oslo Krisesenter etter ordinær kontortid og når prosjektets ansatte er på reiser, seminarer og lignende.

Organisering

Oslo Krisesenters tilbud er organisert i tre seksjoner med hver sin seksjonsleder; Bosenteret, Dagsenteret og Bokollektivet. Daglig leder og seksjonslederne utgjør Oslo Krisesenters lederteam.

Bosenteret består i dag av 4 team. Teamene samarbeider på tvers, men har spesielt fokus på henholdsvis kvinner, menn, barn og mottak av nye henvendelser. Teamet som arbeider med menn utsatt for vold holder fysisk til et annet sted. Mottaksteamet har spesialkompetanse på kartlegging og sikkerhetsvurdering, samt kunnskap om brukernes rettigheter og det øvrige hjelpeapparatets funksjon.

Dagsenteret gir et tilbud på dagtid til voldsutsatte. Tilbudet gis til voldsutsatte som ikke har benyttet seg av beskyttet botilbud på senteret, og kvinner og barn som har benyttet seg av botilbudet tidligere. Tilbudet omfatter råd og veiledning, individuelle samtaler, kurs, gruppesamtaler og nettverkssamlinger. Dagsenteret utfører også en del utadrettet virksomhet.

Prosjektavdelingen er underlagt seksjonsleder Dagsenter.

Bokollektivet (med eksterne leiligheter) er et tilbud for ungdom som er utsatt for æresrelatert vold og ekstrem kontroll. Dette tiltaket er i hovedsak finansiert gjennom statsmidler.

1.3.1 Bosenteret

Bosenteret mottar, kartlegger og tilbyr et lavterskel, midlertidig botilbud til kvinner, menn og deres barn som er i akutt krise som følge av fysisk og psykisk vold i nære relasjoner.

I tillegg til stabiliseringsarbeid gjennom samtaler og omsorg, bistår bosenteret de utsatte med å komme i kontakt med andre instanser som f. eks politi, helsetjeneste, bistandsadvokat, NAV, barneverntjenesten og andre aktuelle aktører.

1.3.2 Barneteamet

Det ble i 2009 opprettet et barneteam med egen seksjonsleder for barne- og ungdomsarbeidet ved Oslo Krisesenter. Barne- og ungdomsteamet skal sikre at barn og unge får en individuell tilpasset oppfølging, og har ansvaret for å koordinere alle aktiviteter for barn og unge i perioden de bor på Oslo Krisesenter.

Omfanget av volden barna har blitt utsatt for blir kartlagt gjennom samtaler med barna og mødrene/fedrene, og teamet samarbeider med bydelenes barneverntjenester, barnehager og skoler, barne- og ungdomspsykiatrien og en rekke frivillige organisasjoner.

Barneteamet ble innlemmet i Bosenteret i 2012

1.3.3 Dagsenteret

Dagsenteret er et tilbud til kvinner og barn som ikke har bodd på senteret, eller kvinner og barn som har benyttet seg av botilbudet tidligere. Tilbudet omfatter råd og veiledning, individuelle samtaler, kurs, gruppesamtaler og nettverkssamlinger.

Det er også etablert et gratis advokattilbud finansiert av Politi- og Justisdepartementet, og dager for praktisk hjelp til våre nåværende og tidligere brukere.

Det ble i 2009 opprettet en egen avdeling for kvinner utsatt for menneskehandel ved Oslo Krisesenter (Rosaprojektet). Denne avdelingen er organisert under Dagsenteret.

1.3.4 Bokollektivet

Bokollektivet gir et tilbud til minoritetskvinner som er på flukt fra familien grunnet tvang, trusler eller vold, herunder tvangsekteskap enten før eller etter inngått ekteskap. Bokollektivet består av 5 hybler.

Det bodde 15 unge jenter i Bokollektivet i 2013.

Oslo Krisesenter ved Bokollektivet ble i 2009 sammen med Ungbo tildelt et bo- og oppfølgingstilbud. Prosjektets målgruppe var den samme som i Bokollektivet. Prosjektet disponerte 3 leiligheter ved oppstart og utvidet til i alt 7 leiligheter i 2010.

I 2013 overtok Bokollektivet og Oslo Krisesenter driften for hele prosjektet.

Det bodde 17 unge jenter og gutter i leilighetene i løpet av 2013. 57 tidligere beboere ble fulgt opp i 2013.

Bokollektivet opprettet i 2012 med eksterne midler en nettverksgruppe kalt «Sammen» og en mødregruppe for tidligere beboere. Begge disse prosjektene ble videreført i 2013.

Bokollektivet og leilighetsprosjektet skriver egne prosjektrapporter.

1.3.5 Avdeling for menn OKM

Krisesenter for menn ble opprettet sommeren 2010 som et prosjekt. Prosjektet etablerte et botilbud for menn som ikke er samlokalisert med kvinnenes botilbud. Krisesenteret for menn ble i 2011 organisert under Bokollektivet. Avdelingen ble videreført i 2012 som egen avdeling, men fremdeles under Bokollektivet. Avdelingen har både et bosenter og et dagtilbud for voldsutsatte menn og deres barn.

OKM ble innlemmet i Bosenteret i 2013.

Det bodde 13 menn og 5 barn på OKM i 2013.
65 menn benyttet seg av OKMs dagtilbud.

1.4 Medlemskap i paraplyorganisasjon:

Stiftelsen Oslo Krisesenter er medlem i Krisesentersekretariatet og arbeidsgiverorganisasjonen Virke.

De ansatte er medlemmer i KLP, i henhold til selskapets forskrifter.

2. Økonomi

2.1 Finansiering

Oslo krisesenter ble i 2013 finansiert gjennom kommunale midler. Offentlig finansiering til krisesenteret for kvinner var i 2013 kr 22 436 000 inkl. 300 000 til oppretting av barnehagetilbud

Oslo krisesenter fikk i tillegg innvilget kr 1 905 000 til et krisesenter for menn (OKM).

Oslo Krisesenter har gjennomført følgende prosjekter i 2013:

- Voldsutsatte kvinner i fengsel (Justisdepartementet)
- Rosaprojektet, botilbud og døgntelefonvakt (Justisdepartementet)
- Tiltak for kvinner utsatt for menneskehandel og prostitusjonsfeltet (Justisdepartementet)
- Advokatvakt for voldsutsatte kvinner, menn og barn (Justisdepartementet)
- Tiltak til barn og unge (Sparebankstiftelsen DNB nor) (NB: overført fra 2012)
- Sammen, nettverksgruppe for unge jenter som har brutt med familien (Rådet for psykisk helse/ekstrastiftelsen)
- Mødregruppe for unge mødre som har brutt med familien sin (IMDI)
- Gutteprosjekt, holdningsbearbeiding av unge minoritetsgutter (brødre) (IMDI)

Det er skrevet egne prosjektrapporter for alle prosjektene.

Pengegaver og annen støtte:

Oslo krisesenter er tildelt kr 100 000,- fra Kvinne- og familieforbundet.

Krisesentersekretariatet ga før jul kr 145 000 til julefeiring på Oslo Krisesenter som følge av en stor pengegave fra Gjensidigestiftelsen juleaksjon. Krisesenteret mottok også små pengebeløp og gaver til kvinner og barn fra Krisesentersekretariatet gjennom diverse fond.

I tillegg mottok Oslo Krisesenter gaver fra private givere, blant andre den amerikanske kvinneforeningen i Oslo, Boye Schlytters legat, Norsk Folkemuseum, Expo-Nova Bulthaup kjøkken, Stormberg, arkitektfirmaet Solheim Jacobsen. Alle pengegaver er regnskapsført og revidert av revisor.

I 2013 har vi som tidligere år gjennom Johan Andresen hatt mulighet til å benytte oss av fire hytter i idylliske omgivelser litt utenfor Oslo. Hyttene ble flittig brukt gjennom hele sommerhalvåret.

Høsten 2013 vant Oslo Krisesenter Facebook-konkurransen Lørdagsløftet. Lørdagsløftet er et prosjekt der Bundegruppen gir gratis oppussing til noen som fortjener det. Krisesenteret fikk totalrenovert 2 beboerkjøkken, pusset opp en rekke beboerrom og en del fellesareal.

Hotellkjeden Choice sponset et hotellopphold for noen av Oslo Krisesenters mødre og barn.

Offentlig finansiering av Bokollektivet og leilighetene var på kr 7 059 000
Tilleggsfinansieringen var på kr 555 900 (beboerinnbetaling, budsjettet med kr 858 000) for Bokollektivet og leilighetene.

Bokollektivet mottok i tillegg i 2013 kr 1 145 000 i prosjektmidler for bl.a å etablere ulike nettverk for tidligere beboere.

Bokollektivet skriver egen årsrapport og prosjektrapporter.

2.2 Revisjonsfirma

Oslo krisesenter har intern regnskapsfører og autorisert revisor;
Berge og Lundal Revisjonsselskap AS, Rosenkrantz gate 20, 0160 Oslo
Revisorgodkjent regnskap for 2013, ligger ved denne årsrapporten.

2.3 Personal

Personalet ved Oslo Krisesenter holder en høy faglig standard. Gjennom mer enn 35 års erfaring i arbeid med voldsutsatte kvinner og barn, har vi opparbeidet oss en eksepsjonell realkompetanse. Alle som har blitt ansatt ved Oslo Krisesenter de siste årene, har treårig høyskoleutdanning eller universitetsutdanning. Ved tilsettelser legges det vekt på personlig egnethet, kompetanse på vold, og kunnskap om det øvrige støtte- og hjelpeapparatet i kommunen. Flere ansatte har annen etnisk bakgrunn enn norsk, og mange ansatte behersker flere språk.

2.4 Antall stillingshjemler

Oslo Krisesenter har i 2013 inkl OKM og prosjekter hatt 26,26 årsverk. Dette er 4.5 færre årsverk enn i 2012. Reduksjonen utgjør 4 årsverk på ordinær drift av Krisesenteret (inkl. OKM), og et halvt årsverk på prosjekt. Prosjektet "Nettverksarbeid og frivillige" ble ikke tildelt midler i 2013.

I 2013 hadde Oslo Krisesenter inkl Bokollektivet og alle prosjekter 52 ansatte fordelt på 36,27 årsverk.

Bokollektivet fikk ved overtagelsen av "bo-og-oppfølgingstibud"-prosjektet overført 1,5 stilling fra Ungbo.

Den reelle totale nedgangen fra 2012 til 2013 er således 6 hele hjemler.

I henhold til Stiftelsens vedtekter er alle ansatte er kvinner.

Bemanningsplan ved utgangen av 2013

Oslo Krisesenter

Fast ansatte

St-%	Antall	Årsverk
100,00 %	15	15,00
80,00 %	1	0,80
70,00 %	1	0,70
30,00 %	1	0,30
40,00 %	1	0,40
50,00 %	1	0,50
75,00 %	1 Nattevakt	0,75
53,50 %	5 Nattevakter	2,68
34,50 %	1 Helgevakter	0,35
27,50 %	1 Helgevakter	0,28
12,50 %	6 Helgevakter	0,75
26,50 %	1 Vaktmester	0,27
Sum hjemler/årsverk	35 (reelt 39 hvorav 4 vakanser i 2013)	22,76

Prosjekter

Engasjementer (under Oslo Krisesenter)

St-%	Antall	Årsverk
100,00 %	1 Fengsel 101	1,00
50,00 %	1 Rosa 96	0,50
Sum hjemler/årsverk	2	1,50

Tilbud til menn

Fast ansatte

St-%	Antall	Årsverk
100,00 %	2	2,00
Sum hjemler/årsverk	2	2,00

Bokollektivet

Fast ansatte

St-%	Antall	Årsverk
100,00 %	5	5,00
Sum hjemler/årsverk	5	5,00

Leilighetsprosjektet

(under Bokollektivet)

St-%	Antall	Årsverk
100,00 %	1 Leder i perm 3,5 mnd, setter ikke inn vikar	0,71
100,00 %	3	3,00
15,00 %	2 Helgevakter	0,30
20,00 %	Vaktmester (vakant)	0,00
Sum hjemler/årsverk	6 (reelt 6,5 hvorav 0,5 vakant i 2013)	4,01

Nettverk

Engasjementer (under Bokollektivet)

	St-%	Antall	Årsverk
	85,00 %	1	0,85
	15,33 %	1	0,15
Sum hjemler/årsverk		2	1,00

Totalt antall hjemler: 52 (58 ved årets oppstart, (57, 5 ord 0,5 prosj))

Totalt antall årsverk: 36,27 (42,27 ved årets oppstart)

2.5 Avlønning og forsikringsordninger

De ansatte lønnes etter avtale, med tilnærmet kommunal tariff. De ansatte er medlemmer i KLP, det er tegnet yrkesskadeforsikring og gruppelivsforsikring for alle.

2.6 HMS

Oslo Kriesenter utvikler kontinuerlig sitt arbeid med Helse, Miljø og Sikkerhet. Kriesenteret gjennomfører brannøvelser, branninspeksjoner og andre lovpålagte tiltak. Det legges også stor vekt på det psykososiale arbeidsmiljøet.

I forbindelse med lovpåleggene i 2010, utarbeidet Oslo Kriesenter en egen Internkontroll og HMS perm med prosedyrer og rutinebeskrivelser. Denne revideres hvert halvår.

Det er i løpet av 2013 foretatt nyvalg av verneombud ved Oslo Kriesenter. Alle disse har gjennomført kurs for verneombud i løpet av året, og det er utarbeidet handlingsplaner for HMS-tiltak i alle seksjoner. Alle verneombud har fått kurs i HMS arbeid, det samme har to av seksjonslederne.

2.7 Sykefravær

Oslo Kriesenter hadde i 2013 et sykefravær på 8,34 %.
7,35 % av disse er langtidssykemeldinger.

2.8 Tiltak for likestilling

Oslo Kriesenter har bare kvinnelige ansatte. Dette er nedfelt i Oslo Kriesenters vedtekter. Vi utlyser våre stillinger i henhold til gjeldende regelverk.

3. Krisesenterboligen og ytre miljø

Oslo Krisesenter leier lokaler i en 5 etasjers bygård i Oslo sentrum. Gården er bygget i 1889. Lokalene er i alt på 3000 m², hvorav Oslo Krisesenter disponerer 2 800 m². Bosenteret disponerer 25 soverom med sengeplasser til kvinner og deres barn, 3 kjøkken og 2 stuer, og 4 våtrom. Oslo krisesenter har 4 rom for barne- og ungdomsaktiviteter; et lekerom, et ungdomsrom, et samtalerom og et rom til undervisning. Bygården har innlagt heis, og har ett beboerrom med bad og toalett tilrettelagt for rullestolbruker.

Det er felles skrivestuer for personalet og samtalerom og møterom til bruk for mottakssamtaler, samarbeidsmøter, individuelle- og gruppesamtaler både for beboere og dagbrukere. Det er i tillegg en konferansesal for store forsamlinger som kursvirksomhet, nettverksarbeid, fester med mer. Av sikkerhetsmessige årsaker er det to adskilte innganger til krisesenteret. Begge inngangene er videoovervåket, og har egen sluse.

Driften av Oslo Krisesenter forurensar ikke det ytre miljø.

Bokollektivet disponerer en loftsetasje med 5 hybler, felles stue og kjøkken og aktivitetsrom, totalt på 200 m². I tillegg disponerer leilighetsprosjektet 7 leiligheter rundt om i Oslo by. Ved utgangen av 2013 er disse redusert til 6 leiligheter grunnet nedskjæringer.

Avdeling for menn disponerte i 2013 to leiligheter, en liten ettromsleilighet, og en leilighet med 3 enkeltrom og felles kjøkken, bad og stor stue med ekstra sovemuligheter. Avdelingen har også kontor lokalisert et annet sted en botilbudet. Både dagbrukere og beboere har tilgang til kontoret.

4. Opplysningsplikt til barnevernet

Oslo Krisesenter melder bekymring til barneverntjenesten når det foreligger forhold som nevnt i barnevernloven § 6-4 annet ledd, og i henhold til Lov om krisesentertilbud. Vi ser imidlertid at de fleste familiene som benytter seg av vårt tilbud allerede er i kontakt med barnevernet før de kommer til oss.

Det er ytterst få av barna som forlater Oslo Krisesenter uten at barnevernet er involvert på en eller annen måte. Mange av barna har allerede barnevernsak når de kommer til krisesenteret. Det ble i 2013 sendt 107 bekymringsmeldinger til barnevernet fra Oslo Krisesenter, og det ble svart på anmodninger om opplysninger fra barneverntjenestene. Hvis en voldsutsatt med barn flytter tilbake til overgriper, sendes det alltid bekymringsmelding til barnevernet.

5. Intern opplæring, kompetanseheving og samarbeidsmøter

5.1 Intern kompetanseutvikling

Det er avholdt jevnlig fagdager for de ansatte med ulike tema, og workshops med interne og eksterne forelesere. Alle nyansatte får internt kurs i voldsproblematikk, traumbearbeiding og annen metodikk.

Seksjonslederne har daglig saksveiledning for de ansatte, og det er faste ukentlige fag- og teammøter på de ulike avdelingene. Det avholdes ledermøter ukentlig.

Det ble i 2011 utarbeidet grunnlagsdokument og fagpermer for de forskjellige seksjonene ved Oslo Krisesenter. Dette arbeidet er videreført i 2012 og i 2013.

Ansatte er i tråd med Oslo Krisesenters rutiner kurset i brannvern og førstehjelp.

5.2 Ekstern kompetansegivende etterutdanning

12 ansatte har gjennomført Krisesenterutdanning ved RVTS- regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging.

En ansatt har gjennomgått en ettårig etterutdanning i Vold i nære relasjoner og aggresjonsproblematikk i regi av Høyskolen i Tromsø.

Lederteam startet i 2010 lederteam-opplæring med ekstern konsulent. Dette arbeidet ble videreført i 2011, 2012 og 2013.

5.3 Samarbeidspartnere og utadrettet virksomhet

Oslo Krisesenter ble i 2012 overført fra Barne- og familieetaten i Oslo kommune til Anskaffelsesavdelingen i Velferdsetaten. Vi har rapportert til Velferdsetaten i 2012. Det ble i 2012 besluttet at Oslo Krisesenter skulle konkurranseutsettes fra 2014.

Oslo Krisesenter har en rekke kommunale og private samarbeidspartnere. Våre nærmeste samarbeidspartnere er de forskjellige bydelers NAV-kontor og

barneverntjenester. I tillegg har vi et utstrakt samarbeid med Oslo Kommunes akutt-tjenester som politi, sosial vaktjeneste og barnevernvakta. Vi samarbeider også med de ulike familievernkantorene, BUP-barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker og DPS-distriktspsykiatriske poliklinikker.

For spesielle brukergrupper har vi inngått samarbeid med en rekke instanser som bl.a Barnehuset, Vern for Eldre, Prosjenteret, Nadheim og Rosaprojektet.

Vi har også et nært samarbeid med IMDi, Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, Rødekorstelefonen om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, Safe, RVTS, NKVTS, Familievernkantorene, Brobyggerprosjektet og Senter for migrasjonshelse.

I forbindelse med opprettelse av Krisesenteret for menn ble det inngått et samarbeid med Reform-Ressurscenter for menn.

Oslo Krisesenter har et godt nettverk av advokater, med ulike spesialfelt, som vi henviser beboere og/eller dagbrukere til når de har behov for juridisk bistand.

Det er i tillegg opprettet en advokatvakt på senteret. Advokatvakten har fast møtetid, og benyttes av brukere for drøfting av juridiske problemstillinger. Vaktordningen rullerer i advokatnettverket, og tilbudet er gratis, (finansiert av Justisdepartementet). I 2013 var det 101 kvinner som benyttet seg av advokatvakta ved Oslo Krisesenter.

I 2010 utvidet vi tilbudet gjennom å inngå et samarbeid med JURK - juridisk rådgivning for kvinner. JURK kurser kvinner og ansatte i aktuelle tema rundt oppholdstatus, skilsmisse, barnefordeling, samvær etc, og gir generell advokathjelp utover det advokatene kan bistå med innenfor deres økonomiske rammeverk for fri rettshjelp. Dette samarbeidet er blitt videreført i 2011 og 2012 og 2013.

Ansatte har vært innkalt som vitner i straffesaker for kvinner og barn, og i saker om barnefordeling. Hovedkontakter for barn kan være setteverge ved avhør av barn. Det er inngått et samarbeid med Barnehuset, og Oslo Krisesenters ansatte er med som støtte ved avhør av barn.

Vi har hatt studenter hele året; studentene er i hovedsak innen barnevern - og sosionomstudier, juss og politistudier. I tillegg har vi ofte besøk av studenter som intervjuer ansatte i forbindelse med prosjekter og oppgaver. Vi har også deltatt i og vært informanter i diverse forskningsprosjekter og bokprosjekter om vold i nære relasjoner og konsekvenser av dette for kvinner, barn og menn.

Oslo Krisesenter ble i 2011 godkjent som Opplæringsbedrift. Vi har på bakgrunn av dette hatt en lærling fra videregående, Helse og sosialfag i samarbeid med Utdanningsetaten.

Gjennom året har vi hatt besøk fra ulike organisasjoner; statlige og kommunale politikere og byråkrater både fra Norge og andre land. Vi har hatt besøk av en rekke fagfolk, byråkrater og politiske delegasjoner fra innland og utland. Vi har også hatt studiebesøk og kompetanseutveksling mellom diverse nasjonale og internasjonale krisesentre.

Daglig leder sitter i en referansegruppe for kvinneorganisasjoner som etablerer og drifter sentre for voldsutsatte kvinner og deres barn i Irak.

Oslo Krisesenter har videre vært representert i EU-støttede prosjekter i Tyrkia, Spania og Romania i løpet av 2013.

Ansatte har i mange forskjellige sammenhenger holdt foredrag, innlegg og hatt workshops om kvinner og barn utsatt for vold i nære relasjoner. Vi har deltatt både på konferanser for politikere, samarbeidspartnere og ulike brukerorganisasjoner både i Norge og utlandet.

Lederteam var i mars 2013 representert ved Kvinnekonferansen i regi av UN i New York. Daglig leder og seksjonsleder Bosenteret var også representert på Krisesentrenes Nordiske konferanse på Færøyene høsten 2013.

Ansatte har undervist i temaer knyttet til vold i nære relasjoner blant annet i regi av HiBu, HiVe, Bufdir, Legevakta, Tolkenett, Politihøyskolen, Politidirektoratet, Politistasjoner, Jurk og Utlendingsnemnda, UDI, UNE og Familievernkontorene, en rekke bydelers NAV kontor og barneverntjenester, barnehageansatte og helsesøstre, Bærum og Helsfyr Voksenopplæring, div norskundervisningsarenaer for minoritetskvinner, Sanitetskvinnene, m.fl.

Det er i tillegg blitt utarbeidet egne kurs for samarbeidspartnere og frivillige tilknyttet Oslo Krisesenter. Det blir også holdt kurs og oppfølging i forbindelse med utfordringer knyttet til samvær etter brudd med voldsutøver.

Vi inngikk i 2011 et samarbeid med Pro-senteret for kursing av deres brukere om vold og reaksjoner på vold. Kursene har blitt avholdt i Pro-senterets lokaler på ettermiddag og kveldstid ukentlig siden oppstart.

De ulike rusinstitusjonene i Oslo benytter seg jevnlig av Oslo Krisesenters kunnskap om voldsutsatte kvinner på sine interne fag- og kompetansetiltak.

Gjennom Oslo Krisesenters mange prosjekter har daglig leder og prosjektledere deltatt i flere styringsgrupper blant annet i samarbeid med Fengselsvesenet, Rosa – prosjektet og ulike frivillige organisasjoner som Røde Kors og Frivillighetssentralene.

Ansatte ved Oslo Krisesenter blir ofte kontaktet av presse, journalister og en rekke skribenter. Daglig leder uttaler seg i den forbindelse i diverse medier både innenlands og utenlands.

Vi utarbeidet i 2010 et diasshow om det å være utsatt for psykisk vold, som også i 2013 ble sendt i TV2s reklamefrie dager i høytidene.

Vi er så heldige at vi får bruke bildene til Bjørg Thoraldsdottir som illustrasjoner til alt vårt informasjonsmateriell.

5.4 Kompetanse hos ansatte

De fleste ansatte ved Oslo Krisesenter er høyskole- og/eller universitetsutdannet. I tillegg har alle opparbeidet seg høy kompetanse på voldsproblematikk og det å være voldsutsatt, hvordan kartlegge og stabilisere kvinner og barn i krise og hvordan hjelpe kvinner og barn til å få den hjelpen de har rett på. De fleste har i tillegg erfaring fra barnevern, sosialkontor, boligkontor, ulike asyltiltak og hjelpeorganisasjoner fra tidligere arbeidsforhold.

I 2011 startet Oslo Krisesenter en prosess for å utarbeide grunnlagsdokumenter og fagpermer til bruk blant personalet. Disse dokumentene revideres hvert halvår. Dette arbeidet ble videreført i 2012 og 2013.

Daglig leder og seksjonsledere deltar på årsmøter og fagdager i regi av Krisesentersekretariatet.

Ledere og ansatte har blant annet deltatt og medvirket i konferanser og seminarer arrangert av:

Justisdepartementet

Barne og familie og likestillingsdepartementet

ATV - Alternativ til vold

Krisesentersekretariatet

Rosa – prosjektet - prosjekt for kvinner utsatt for menneskehandel,

R-BUP - Regionsenter for barn og unges psykisk helse

Buf-Etat Spisskompetansekonferanse

RVTS - Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging,

NKVTS - Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

VIVAT - Vivat selvmordsforebygging

Bufdir - Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

ImDi- Integrering og mangfoldsdirektoratet

UDI - Utlendingsdirektoratet

LDO – Likestilling og diskrimineringsombudet

BLID - Barne-, likestillings- og integreringsdepartementet

Røde Kors
MiRA senteret - Ressurssenter for kvinner med minoritetsbakgrunn,
IKAF - Irakisk kurdisk asylsøker og flyktninger organisasjon
FAFO - Forskningsstiftelsen.
ISOP – Institutt for sosial planlegging
Gatenærkonferansen
Sanitetskvinnene
Prosjektkonferanse ekstrastiftelsen
IHSG Internasjonal helse og sosialgruppe
Reform
Familievernkontorene
Jurk – Kvinnelige jusstudenter

Barneteamet ved Oslo Krisesenter ble i 2012 hedret som "Årets sosialarbeider" av FO.

Seksjonsleder ved Bokollektivet ble i 2012 hedret som "Årets samarbeidspartner" av IHSG.

6. Særlig tilrettelegging

6.1 Belegg, tendenser og brukergrunnlag

Mottak:

Mottaksteamet mottok i 2013 i underkant av 2500 henvendelser, (175-200 i mnd). I mottaket blir kvinner og menns voldserfaringer kartlagt og trusselbildet blir vurdert. På bakgrunn av denne vurderingen blir brukernes behov for beskyttelse og hjelp lagt til grunn for hvilket hjelpetiltak Oslo Krisesenter gir henne/han og eventuelle barn.

Beboere:

Totalt 343 kvinner med 272 barn hadde et trusselbilde som tilsa at de trengte beskyttelse på Oslo Krisesenter i 2013. Totalt 13 menn med 5 barn hadde et trusselbilde som gjorde at de ble gitt et midlertidig beskyttet botilbud på OKM, Oslo Krisesenter for menn.

Beboerne hadde i tillegg 49 barn som var igjen hjemme med voldsutøver.

Ca 15 % av kvinnene var etnisk norske. De resterende 85 % var ikke etnisk norske. Ikke etnisk norsk, defineres her som født i utlandet eller av foreldre født i utlandet. Blant mennene var alle, bortsett fra 1 av norsk etnisk opprinnelse.

14 % av beboerne på Oslo Krisesenter i 2013 var mellom 18 og 23 år.

38 % var under 30 år og 75 % var under 40 år.

17 % var mellom 40 år og 50 år og 5 % var mellom 50 og 60 år, og 1 % var over 60.

55 % av brukerne har barn, og mer enn halvparten av disse barna er under skolealder.

65 % av beboerne angir å være gift eller samboer med overgriper, 11 % angir tidligere ektefelle eller samboer. 8 % angir foreldre, 10 % angir andre familiemedlemmer og 1 % angir sønn/datter.

1 av 5 angir flere enn en overgriper.

27 % opplyser at volden har pågått i ett til fire år. 27 % har levd i volden mer enn fem år, 31 % angir at volden har pågått det siste året. Bare 4 % angir at de oppsøker krisesenteret på bakgrunn av et engangstilfelle. Dette er et sammenfallende bilde med foregående år.

16 % av beboerne angir at de er hjemmearbeidende, 30 % lever på trygd eller pensjon, 16(18) % angir at de er utearbeidende fulltid, 7 % angir å være utearbeidende deltid, 30 % er under utdanning, og de resterende deltar på ulike kurs. 9,5 % angir at de er arbeidssøkende. Dette er også et sammenfallende bilde med tidligere år bortsett fra en økning av de som er "under utdanning."

27 % av beboerne ved Oslo Krisesenter i 2013 kom på eget initiativ.

23 % kom med politiet. 12 % kom via en venn og/eller bekjent, resten kom via samarbeidspartnere, hvorav barnevernet henviste 12 % og legevakta 8 %.

Resten av brukerne kom fra NAV kontor (5 %), skoler (2 %) advokater (1 %) og andre krisesentre (1 %).

Når beboerne forlater Oslo Krisesenter, viser det seg at 16 % flytter direkte hjem igjen til overgriper. 15 % flytter til ny/annen bolig, 17 % flytter hjem til egen bolig (uten overgriper). De resterende 52 % flytter til forskjellige midlertidige botilbud, enten gjennom det offentlige eller til slektninger og/eller venner. En økning av kvinner fra tidligere år flytter ut i midlertidige ordninger. Dette er samme tendens som foregående år.

26,8 % av beboerne som søkte tilflukt på Oslo Krisesenter i 2013 hadde vært tidligere beboere enten samme år eller tidligere år.

Tendenser:

De fleste som oppsøker Oslo Krisesenter for beskyttelse er unge minoritetskvinner, de har levd flere år i vold, og de kommer til krisesenteret hovedsakelig på eget initiativ eller via politiet. Langt de fleste av dem er småbarnsforeldre, og barna er under skolealder.

Politiet er den samarbeidspartner som henvender seg til oss oftest med voldsutsatte kvinner og barn. Deretter kommer barneverntjenesten og legevakten. At så mange som 27 % henvender seg selv og 12 % gjennom venn og/eller bekjent, er ikke samme tendens som i landet for øvrig hvor det er samarbeidspartnere som er pådrivere. Denne store andelen tilskrives bl a «jungeltelegrafene» og Oslo Krisesenters gode rykte som hjelpeinstans blant voldsutsatte i minoritetsmiljøene.

En økning av beboerne angir andre voldsutøvere enn partner/ekspartner. 1 av 5 angir andre familiemedlemmer som foreldre, sønn/datter, m.fl.(i hovedsak svigerforeldre og brødre) og 1 av 5 angir flere enn en overgriper. Dette kan reflektere at voldsbegrepet er utvidet og innlemmer flere brukergrupper enn tradisjonell krisesentertankegang hvor partnervold var det sentrale. Bl.a får flere unge som er utsatt for tvangsekteskap og æresrelatert vold/ekstrem isolasjon og kontroll beskyttelse på Oslo Krisesenter i påvente av ledig plass i det nasjonale botilbudet. Rosaprojektet med et beskyttet botilbud til utsatte for menneskehandel tilhører også denne utvidede gruppa.

Av de som fikk et beskyttet botilbud ved Oslo Krisesenter opplyser 1 av 3 at volden har pågått i mer enn 5 år. Bare 4 % angir at de oppsøker krisesenteret på bakgrunn av et engangstilfelle. Dette er en liten økning fra foregående år for begge grupper.

84 % flytter ikke direkte tilbake til overgriper, men forsøker å re-etablere seg på forskjellig vis. Mer enn halvparten (52 %) flytter videre til diverse midlertidige botilbud. Det er grunn til å tro at veien fra midlertidige ordninger og hjem til overgriper er kort. Presset fra egen familie og svigerfamilie er stor, det er vanskelig å skaffe egen permanent bolig, og det er vanskelig å greie seg alene uten nettverk. Nærmere 27 % av de som fikk et beskyttet botilbud i 2013, hadde bodd midlertidig på krisesenteret før.

Bodager:

Totalt antall bodøgn for 2013 var 7203, av disse var 6709 bodøgn benyttet av kvinner og 494 bodøgn benyttet av menn. Dette utgjør en gjennomsnittlig botid på 20,35 døgn, gjennomsnittlig 19,67 bodøgn for kvinner og gjennomsnittlig 38 bodøgn for menn.

Antall bodøgn for barn utgjorde totalt i 2013 6174, en gjennomsnittlig botid på 22,69 døgn pr barn. Bodøgn for barn med mor var 5673 døgn, gjennomsnittlig botid på 20,85 bodøgn og 240 bodøgn, gjennomsnittlig botid på 48 bodøgn for barn med far.

Tendenser:

Gjennomsnittlig bodøgn for kvinner og barn er noe redusert også i 2013. Oslo Krisesenter har hatt som mål å redusere botiden de siste årene. Dette fordi vi i tidligere år har opplevd at vi har måttet videresende kvinner til andre krisesentre fordi vi ikke har hatt kapasitet til å ta imot nye brukere. Grunnen var at kvinner og barn ble boende på Oslo Krisesenter utover den akutte fasen. Det har vært viktig å

understreke for våre samarbeidspartnere at Oslo Krisesenter er Oslos eneste akuttiltak for voldsutsatte kvinner og barn, og at senteret må bli brukt som dette. Oslo Krisesenter bruker ca 4 uker på å stabilisere kvinner og barn og etablere kontakt med det øvrige hjelpeapparatet. I løpet av 4 uker er som regel også eventuell voldsalarm og besøksforbud på plass.

Det å skaffe bolig i Oslo, er ikke enkelt. Vi ser at mange kvinner og barn etableres i midlertidige ordninger på bakgrunn av dette. Dette er bekymringsfullt, og antakeligvis en stor årsak til antall gjengangere ved Oslo Krisesenter. Vi har sett denne økende tendensen de seneste årene, og har på bakgrunn av dette søkt om midler til en stilling ved Oslo Krisesenter som skulle øremerkes boligframskaffelse. Dette er så langt ikke blitt innvilget.

En annen tendens er skjevheten i antall bodøgn mellom kvinner og menn. Dette har flere årsaker, men i hovedsak er dette et resultat av at ikke krisesenteret for menn er døgnbemannet. De voldsutsatte mennene får ikke det samme tette oppfølgingstilbudet som kvinnene ved Oslo Krisesenter får. Dette er meldt som utfordring siden oppstart i 2010.

Av mennene som fikk et beskyttet botilbud ved OKM i 2013, var langt de fleste etnisk norske. Dette er helt annerledes enn tidligere år, da botilbudet stort sett beskyttet minoritetsmenn. Selv om det er vanskelig å trekke slutninger på et så lavt antall, kan det være at krisesentertilbudet er gjort mer kjent i samfunnet, slik at det er enklere for de etnisk norske voldsutsatte mennene å søke hjelp.

Dagbrukere:

I 2013 var det totalt 2622 besøk på dagsenteret. 2062 var besøk av kvinner og 560 var besøk på Krisesenteret for menn OKM, fordelt på 452 kvinner og 65 menn. Dagbrukerne kommer til samtaler, kurs, grupper, nettverk og for å få advokathjelp eller praktisk hjelp.

Tendenser:

Brukerne som benytter seg av dagtilbudet ved Oslo Krisesenter er i hovedsak eldre enn de som får et midlertidig beskyttet botilbud, og langt flere av dem er i arbeid. De kommer oftere på eget initiativ for å be om hjelp (42 %). Langt de fleste av disse kvinnene har barn, som oftest med overgriper.

Dagbrukerne kan deles inn i to like store grupper, de som har vært tidligere beboere, og de som kun bruker krisesenterets dagtilbud.

34 % av dagbrukerne i 2013 bor sammen med overgriper.

Dagbrukerne oppsøker Oslo Krisesenter for individuelle samtaler og gruppesamtaler for ev planlegging av flukt, bearbeiding av traumer og voldsopplevelser. Mange trenger råd og veiledning i forbindelse med pågående rettsaker, søknader om opphold, barnas samvær med far, skilsmisse etc.

Den ene gruppen, de etnisk norske kvinnene, som i 2013 utgjorde 43 % av dagbrukerne har i liten grad benyttet seg av det beskyttede botilbudet. De har søkt tilflukt i eget nettverk av familie og venner når de har vært voldsutsatt og/eller truet. Mange har kommet seg ut av det voldelige forholdet, men oppsøker Oslo Krisesenter fordi de trenger hjelp til å bearbeide volden de har vært igjennom. En del kvinner er fortsatt i et voldelig forhold når de søker hjelp krisesenteret. De trenger råd og veiledning for å kunne bryte ut og å finne nye løsninger. Disse kvinnene benytter seg i hovedsak av dagsenterets samtaletilbud.

Den andre hovedgruppen, er tidligere beboere ved Oslo Krisesenter. I 2013 utgjorde de mer enn halvparten av dagbrukerne. Disse kvinnene er i hovedsak minoritetskvinner. De er re-etablert i egen bolig med sine barn, men ofte stigmatiserte i egen etnisk gruppe etter skilsmisse, og dermed ensomme og uten nettverk etter bruddet med overgriper. De er ofte nyankomne til landet, de har aldri bodd alene uten storfamilien og de har lite kunnskap om norsk kultur og norsk språk. De har et omfattende hjelpebehov lenge etter at de har flyttet ut fra Oslo Krisesenter. De trenger særlig hjelp til praktiske ting for å klare hverdagen alene. De benytter seg også hyppigst av nettverkstreffet som er et sosialt tilbud for brukere av Oslo Krisesenter og de avsatte timene til praktisk bistand. Det er denne gruppen som har økt i antall fra 2008 til 2013.

Av de 65 nye mennene som benyttet seg av dagtilbudet ved OKM i 2013, var 58 % etnisk norske. Dagbrukerne kom både fra gruppen tidligere beboere, og de som kun benytter seg av dagtilbudet ved OKM. Det er på lik linje med kvinnetilbudet, utviklet nettverksgrupper for de voldsutsatte mennene i tillegg til individuelle samtaler og annen form for råd og veiledning og støtte.

6.2 Barn og unge

Det bodde 277 barn på Oslo Krisesenter i 2013. 5 av disse fikk et tilbud med sine fedre på OKM. Over halvparten av barna (55 %) var under skolealder. Særdeles få

hadde erfaring med norsk språk og kultur. Alle var i forskjellig grad traumatiserte, enten gjennom selv å ha blitt utsatt for vold, eller vært vitne til at mor eller søsken var blitt utsatt for vold.

Dagbrukerne hadde i tillegg i underkant av 450 hjemmeboende barn.

Barneteamet ved Oslo Krisesenter har ansvar for det direkte arbeidet med barna, både for de som bor på krisesenteret, de som har flyttet ut og de som er dagbrukere. Teamet har utarbeidet sin egen faglige tilnærming på bakgrunn av egen erfaring og kunnskap om barn og traumer. Barneteamet ble i 2012 hedret som "Årets sosialarbeider" av Fellesorganisasjonen FO.

Det er utarbeidet en fagperm og et grunnlagsdokument for arbeidet med barn og unge og deres mødre og etter hvert også deres fedre på krisesenteret.

Det er også utarbeidet egne mottaksrutiner for barn, med blant annet fokus på å få til kvalitativt gode samtaler med barn gjennom intern refleksjon og opplæring. Det er også utarbeidet faglige tilnærminger for sikkerhetsplanlegging og strategier for mestring for barn og unge som er utsatt for vold fra sine nærmeste. Det er opprettet flere samtalegrupper for barn, både for de barna som bor på krisesenteret og de som har flyttet ut. I 2012 og 2013 kunne vi dessverre av økonomiske grunner ikke opprettholde barnegruppene for de som har flyttet ut av krisesenteret.

Hovedkontaktene har et utvidet samarbeid med barneverntjenestene i de forskjellige bydelene. Det ble skrevet 107 barnevernmeldinger og svart på 53 anmodninger fra bydelsbarnevernet i 2013. Langt de fleste familiene har allerede en barnevernssak ved en av bydelens barneverntjenester når de søker tilflukt eller hjelp ved Oslo krisesenteret. I 2013 ble det inngått en forpliktende samarbeidsavtale mellom Oslo Krisesenter og Bydelsbarnevernet i Oslo. Vi håper at denne avtalen vil bedre samarbeidet rundt de voldsutsatte barna i Oslo.

Barneteamet samarbeider også med barne- og ungdomspsykiatrien i enkeltsaker, og med barnehager og skoler over hele byen. Det samarbeides også med Barnehuset ved avhør av barn og unge i straffesaker.

Det avholdes individuelle samtaler og gruppesamtaler med barna. I disse samtalene blir volden de har opplevd avdekket og barna får mulighet til å bearbeide traumer knyttet til voldsopplevelser. Det avholdes også ukentlige barnegruppesamlinger og forskjellige aktiviteter som musikkterapi og aktiviteter utenfor huset for de barna som har fått et beskyttet botilbud på Oslo Krisesenter sammen med sine mødre.

I tillegg til å trygge og stabilisere hverdagen og gi barna mulighet til å være barn og kunne danne nye relasjoner, legges det spesielt vekt på aktiviteter ved ulike høytider og ferier, bursdager og andre ulike sosiale sammenkomster.

Oslo Krisesenter har inngått et samarbeid med Utdanningsetaten, som gjennom Vestre Aker skole bemanner senteret med lærerkrefter til undervisning og leksehjelp for skolebarna.

Oslo Krisesenter har avviklet avtalen om å disponere 6 barnehageplasser i St. Hanshaugen bydel. Dette fungerte ikke optimalt bl.a av sikkerhetsmessige grunner og fordi barnehagene lå et godt stykke fra Oslo Krisesenter. Mødrene som skulle følge er i tillegg traumatiserte og redd for å gå ut. Det er også fare for kidnapping. Dessuten er 6 plasser for lite i forhold til behovet, da 143 barn som søkte beskyttelse ved Oslo Krisesenter i 2013 var under 5 år.

Vi var våren 2011 i kontakt med Bydel St. Hanshaugen, som får overført midler til barnehageplasser for barn på krisesenteret, og Byrådsavdelingen for om mulig å tilrettelegge et pedagogisk tilbud på krisesenteret

Behovet for å tilrettelegge et pedagogisk tilbud for barna ved Oslo Krisesenter, har vært et tilbakevendende problem i flere år.

Vi hadde i 2007 planer om oppstart av egen barnehage. Alle formaliteter med godkjenning av helse og barnehagemyndighet er ordnet, men prosjektet er fremdeles stanset, grunnet manglende dispensasjon fra Kunnskapsdepartementet mht kontantstøtteordningen. I 2008 inngikk vi et samarbeid med Storbyavdelingen og Schwensensgate bosenter for å etablere en felles barnehage for oppstart i 2009. Disse barnehageplanene er dessverre også lagt på is i 2009 grunnet uavklart samarbeid med huseier.

Arbeidet med å etablere egen barnehage ved Oslo Krisesenter ble intensivert i 2012. Det ble innsendt søknad om godkjenning av lokalene til barnehagebruk i okt 2012. Søknaden har vært til behandling både i helseavdelingen og i barnehageavdelingen ved Bydel St.Hanshaugen, og er vurdert i forhold til brannforskrifter og regulering. I skrivende stund foreligger fremdeles ikke godkjenningen.

Vi har et utmerket samarbeid med Oslo Røde Kors, som kommer til Oslo Krisesenter og gjør aktiviteter med barna 3 ettermiddager i uka.

6.3 Mødre

De ansatte i barneteamet prioriterer miljøarbeid hvor arbeidet med mor og barn er det sentrale. Etter omorganisering i 2012, har alle ansatte på Bosenteret dette familieperspektivet i relasjonsarbeidet med mor og barn og etter hvert far og barn. Vi vet at traumatiserte foreldre ikke er optimale omsorgspersoner inntil de har fått bearbeidet traumene sine.

Vi har mødregrupper og kurs både for mødre som bor på senteret og for dagbrukere. Innsikt om vold i nære relasjoner og relasjonsbyggende kompetanse er tema for

kursene. Kursene behandler også hvordan mødrene kan hjelpe barna med reaksjoner etter volden de har opplevd.

Det viktige er å støtte mødre slik at de kan være gode autoritetspersoner i sine barns liv. Andre temaer som behandles på kursene er utfordringer knyttet til samværsrett, grensesetting og motivering for omsorgsrollen.

Av ressursmessige og sikkerhetsmessige grunner blir ikke dette tilbudet gitt til voldsutsatte menn som fedre. Antall fedre med barn på OKM er også klart i en annen størrelsesorden enn for mødre med barn selv om antall fedre med barn har økt betraktelig i 2013 fra foregående år.

Tendenser

Antall barn på Oslo Krisesenter har i de seneste årene økt. Det samme gjør kunnskapen om hvor skadelig vold i nære relasjoner er for barn. I Krisesenterlova (2010) blir det presisert at krisesentrene også skal være krisesentre for barn. Dette har forutsatt en styrkning av den faglige tilnærmingen til barn og unge og foreldrerollen ved Oslo Krisesenter.

Da 55 %, 143 barn var i barnehagealder ser vi på det som særdeles viktig å snarest mulig få etablert et barnehage tilbud ved senteret. Vi vet hvor viktig det er for barn å kunne bearbeide det de har opplevd. Et målrettet pedagogisk tilbud hvor de også kunne lære og praktisere norsk språk vil være essensielt for senere positiv utvikling.

Ansatte ved Oslo Krisesenter skrev i løpet av 2013 107 bekymringsmeldinger til barnevernet. Alle bekymringsmeldingene sendt fra Oslo Krisesenter går til undersøkelse i barnevernet. Det er imidlertid med stor bekymring vi ser at fremdeles blir langt de fleste henlagt uten tiltak etter endt undersøkelse. Denne erkjennelsen kombinert med at mange kvinner flytter hjem til overgriper, og at flere av kvinnene har gjentatte besøk på krisesenteret, forteller oss at det er mange barn og unge som lever med daglig vold uten at noen ser eller hjelper dem.

Vi vet i tillegg at dagbrukerne ved krisesenteret har ca 450 hjemmeboende barn. Disse barna er pr dags dato ikke gitt et tilbud ved Oslo Krisesenter.

6.4 Funksjonshemmede

Det er tilrettelagt for bevegelseshemmede ved Oslo Krisesenter. Det er innlagt heis, og et rom er tilrettelagt for rullestolbrukere.

I 2013 hadde kun 8 beboere ved Oslo Krisesenter nedsatt funksjonsevne, 3 av disse hadde nedsatt bevegelsesevne, 3 hadde nedsatt synsevne og 2 hadde nedsatt hørselsevne. Av dagbrukerne var det 13 kvinner som hadde nedsatt funksjonsevne, hvorav 8 med nedsatt bevegelsesevne, 3 med nedsatt synsevne og 2 med nedsatt hørselsevne.

6.5 Eldre

I 2013 var 18 av beboerne over 50 år, 2 av disse var over 60 år. Blant dagbrukerne var andelen over 50 år noe høyere, 44 over 50 år, hvorav 13 var over 60 år. Dette er en betydelig økning både for beboere og dagbrukere.

6.6 Kvinner med minoritetsbakgrunn

I Oslo Krisesenters brukergruppe er det en stor andel av kvinner med annen etnisitet enn norsk. Vi har opparbeidet oss god kompetanse gjennom egne erfaringer, prosjekter og ekstern opplæring og veiledning.

Oslo Krisesenter fikk høsten 2005 en økonomisk garanti fra Scheiblers legat til et 2-årig prosjekt – "Ny i Norge" - for å videreutvikle det metodiske arbeidet for voldsutsatte, enslige kvinner som har kommet til Norge gjennom familiegjenforening. Prosjektet ønsket å sette søkelyset på at disse kvinnene er en meget motivert gruppe, som med relativt enkle midler vil være i stand til å etablere seg i det norske samfunn. Prosjektet belyser samtidig hindringer kvinnene møter når de søker hjelp i hjelpeapparatet. Prosjektrapporten ble ferdigstilt og publisert november 2008.

På bakgrunn av resultater fra dette prosjektet opprettet Oslo Krisesenter i 2008 prosjektet "Oppfølging av minoritetskvinner", også finansiert av Scheiblers legat. Prosjektet hadde to formål: Å spre kompetansen vi ervervet gjennom "Ny i Norge" til våre samarbeidspartnere (bydelene), og gjennom dette i samarbeid med bydelene å avgrense ansvarsområder og utvikle gode samarbeidsrutiner for et bedre helhetlig tilbud til kvinnene. Oslo Krisesenter ønsket også å samarbeide med frivillighetssentraler for å kunne engasjere en pool av frivillige som kunne hjelpe våre kvinner med praktiske oppgaver.

Gjennom dette prosjektet startet Oslo Krisesenter med å gi informasjon om senterets tilbud og inviterte til samarbeid med ulike samarbeidspartnere og organisasjoner. Krisesenteret gir også tilbud om kurs i ulike temaer knyttet til vold og vold i nære relasjoner der dette er ønskelig. Dette har blitt del av krisesenterets ordinære drift.

Høsten 2007 åpnet Oslo Krisesenter Bokollektivet, et botilbud til unge minoritetskvinner som er på flukt fra familien grunnet tvang, trusler eller vold, herunder tvangsekteskap, enten før eller etter inngått ekteskap. Målgruppen er kvinner som trenger mer oppfølging og over noe lenger tid enn det krisesenteret normalt er ment å skulle tilby.

I 2009 inngikk Bokollektivet ved Oslo Krisesenter et samarbeid med Ungbo knyttet til oppfølging av unge kvinner, menn og par i samme målgruppe. Prosjektet disponerte ved oppstart 3 leiligheter. Dette prosjektet ble utvidet med 4 leiligheter til 7 leiligheter i

2010. I 2013 overtok Bokollektivet og Oslo Krisesenter driften av hele Leilighetsprosjektet. Tiltaket heter nå Bokollektivet og leilighetene. Prosjektet er del av Departementets handlingsplan mot tvangsekteskap.

I 2013 huset Bokollektivet og leilighetene 32 unge som var på flukt fra sine foreldre. Siden oppstart av Bokollektivet, har omlag 130 brukere benyttet seg av tilbudet i bokollektivet og leilighetsprosjektet. (Se egne rapporter.)

Oslo Krisesenter har siden 2005 betjent ROSA telefonen fra kl. 1600 – 0800 alle dager samt alle helger og helligdager. ROSA-telefonen er en akutt krise og informasjonstelefon hvor kvinner utsatt for menneskehandel, politi og samarbeidsinstanser gis råd og veiledning. ROSA-telefonen er ett av tiltakene som er satt i gang for å bekjempe menneskehandel. 4 av rommene ved Oslo krisesenter er øremerket ofre for menneskehandel. I 2008 ble et av disse rommene satt i stand til å huse flere kvinner. Rommet blir benyttet som et akuttrom ved politirazziaer og ved eventuelt andre akutte hendelser. I løpet av 2013 har 26 kvinner benyttet seg av tilbudet ved Oslo Krisesenter.

Menn utsatt for menneskehandel har også fått et beskyttet botilbud ved OKM gjennom ROSA-prosjektet.

Daglig leder sitter i Oslo Kommunes TOT- team, tverrfaglig operativt team for denne gruppen.

Oslo Krisesenter har siden 2008 drevet et nettverkstreff for utflyttede kvinner og barn og brukere av Dagsenteret. I 2012 fikk Oslo Krisesenter midler fra Gjensidige Stiftelsen for å utvikle nye tilbud og aktiviteter. Det ble opprettet en friluftsgruppe, et yogatilbud og flere fjellturer med overnatting, i tillegg til de faste ukentlige nettverkstreffene. Det er også blitt holdt kurs og opplæring i å lete etter bolig på nettet.

I 2013 var det ikke mulig å få prosjektmidler til å videreføre nettverkstreffet eller aktivitetsgruppene ved Krisesenteret. Tiltakene ble derfor ikke prioritert i 2013.

6.7 Andre prosjekter

”Fengselsprosjekt” finansiert av Justisdepartementet. Målsettingen er å gi et tilbud til voldsutsatte kvinner som sitter i fengsel, og i samarbeid med de ansatte ved Bredtvedt fengsel utvikle gode metoder for å nå denne gruppa, samt å spre kompetanse om vold i nære relasjoner i Kriminalomsorgen. Prosjektets hovedelementer er kurs, samtalegrupper, individuell oppfølging og sosial trening.

Prosjektlederne avholder i tillegg kurs om vold og det å være voldsutsatt for ansatte og innsatte.

Daglig leder og seksjonsleder ved dagsenteret sitter i styringsgruppa for prosjektet.

Oslo Krisesenter fikk i 2005 prosjektmidler fra Scheiblers legat til et toårig prosjekt for oppfølging av voldsutsatte kvinner med minoritetsbakgrunn. Erfaringene fra prosjektet var at kvinner ved utflytting fra Oslo Krisesenter sto overfor en rekke utfordringer, som vanskeligheter med å finne bolig, mangel på nettverk og passende fritidstilbud. I 2008 ble det bevilget midler fra Scheiblers legat til et prosjekt med utprøving av en ny form for frivillighet ved Oslo Krisesenter.

Frivillighetsprosjektet gikk ut på å etablere et nettverk av frivillige hjelpere som kunne bistå kvinnene med praktisk hjelp og være med å organisere sosiale tiltak. Dette ble gjort i samarbeid med frivillighetssentralen i St. Hanshaugen bydel. Det ble samarbeidet om å rekruttere, skolere og veilede frivillige. I 2012 hadde Oslo Krisesenter totalt over 100 frivillige, hvorav 20 til 25 til en hver tid var aktive og hjalp kvinner og barn med praktiske ting i hverdagen. Frivillige hadde blitt en viktig del av Oslo Krisesenters virke. De er involvert i mange aktiviteter og det var vanskelig å tenke seg en hverdag uten. Etter endt finansiering, har Oslo Krisesenter forsøkt å legge organiseringen og oppfølgingen av de frivillige inn i den vanlige driften. Dette var i 2013 av økonomiske grunner ikke mulig. Så tiltaket ble avvirket i løpet av året. Vi har nå overlatt alt det administrative rundt rekruttering av frivillige til Frivillighetssentralen i St. Hanshaugen bydel. Dette gjør at bruken av frivillige er betydelig redusert i 2013.

6.8 Krisesenter for menn

Krisesenteret for menn OKM, ble opprettet høsten 2010. I 2012 bodde det 26 menn i botilbudet, og det var 323 besøk på dagsenteret for menn. I 2013 var det 13 menn som var i behov av beskyttelse og som fikk et midlertidig botilbud. De hadde med seg 5 barn mot 2 barn i 2012. Behovet for dagtilbud økte derimot betydelig fra 2012 til 2013. I 2013 var det 560 besøk av voldsutsatte menn ved OKM. Det ble etablert en egen nettverksgruppe for de voldsutsatte mennene. Tilbudet til barna som kommer med sine fedre er ikke så omfattende som tilbudet til barn som kommer med sine mødre. Dette har først og fremst sikkerhetsmessige og ressursmessige årsaker. Hvis antallet fedre med barn i behov av et beskyttet botilbud øker ytterligere, må vi vurdere nye og annerledes tiltak. Barn av fedre som får et dagtilbud, er på lik linje med barn av mødre av ressursmessige årsaker ikke prioritert. Organiseringen og finansieringen av krisesentertilbudet for menn slik det er nå, er ikke optimal. Vi vil vurdere en ny organisering i 2014.

6.9 Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune

I forbindelse med endringen i Lov om krisesentertilbud i kommunene, og kravet om et helhetlig kommunalt tilbud til gruppen ble det særdeles viktig å definere Oslo Krisesenters oppgaver, og å avgrense og formalisere oppgavene og ansvarsforholdene i forhold til kommunens øvrige hjelpeapparat. Oslo Krisesenter søkte og fikk innvilget midler til et prosjekt for å kartlegge tilbud til voldsutsatte kvinner, barn og menn i Oslo Kommune og å komme med forslag til rutiner og samarbeid mellom de ulike aktørene i kommunen. Prosjektet fikk midler for drift høsten 2010, og det er tatt initiativ til dialogkonferanser med en rekke kommunale samarbeidspartnere.

Det er skrevet egen rapport for prosjektet hvor forslag til samarbeid med andre instanser ble foreslått. Ingen av disse er realisert.

I 2012 var samarbeid med bydelenes NAV kontorer og Barneverntjenester igjen intensivert og prioritert. Daglig leder og seksjonsleder ved Oslo Krisesenter har sittet i en arbeidsgruppe sammen med representanter fra fire bydeler og BFE for å utvikle en Oslostandard for samarbeid mellom Bydelenes barneverntjenester og Oslo Krisesenter.

Avtalen er underskrevet og ble gjort kjent og tilgjengelig i de forskjellige bydeler i begynnelsen av 2013.

Det er avholdt et dialogmøte med bydelenes NAV - ledere hvor brukergrupper, samarbeid og rutiner ble drøftet. På bakgrunn av dette møtet ble det besluttet at et Navkontor og Krisesenteret skulle utarbeide forslag til rutiner for videre drøfting med de resterende NAV - lederne. Arbeidet er påbegynt, og vil forhåpentligvis ferdigstilles i løpet av første halvår 2014.

7. utfordringer

7.1 utfordringer knyttet til kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn 2008-2013

Kvinner med minoritetsbakgrunn

Andelen av Oslos befolkning med en annen etnisk bakgrunn enn norsk er økende, nesten 30 % av Oslos befolkning har en annen etnisk bakgrunn enn norsk. En av Oslo Krisesenters store utfordringer er å møte endringen i befolkningssammensetningen, og samtidig gi et godt tilbud til både minoritetskvinner og etnisk norske kvinner.

De senere årene har andelen minoritetskvinner som søker tilflukt på Oslo Krisesenters bosenter vært stabilt, ca 85 %. I tråd med dette har Oslo krisesenter måttet fokusere på nye problemområder. Tvangsekteskapsproblematikk, nyankomne

kvinner som har kommet til landet gjennom familiegjennomføring etter arrangerte ekteskap og kvinner og barn utsatt for menneskehandel er eksempler på dette. Kvinner med annen etnisitet enn norsk mangler som regel nettverk i Norge, og har i motsetning til etnisk norske kvinner ingen å gå til i krisesituasjoner. En ny gruppe voldsutsatte kvinner og barn vi har møtt og gitt tilbud til det siste året er kvinne- og barne bortføringsaker, hvor kvinner og deres barn blir sendt tilbake til hjemlandet, fratatt pass og dumpet der. Vi har et samarbeid med Imdi og de norske ambassadene rundt dette problemområdet.

Selv om både etnisk norske og kvinner med annen etnisk tilhørighet enn norsk har mange sammenfallende behov, er det nødvendig å differensiere tilbudet. Etnisk norske kvinner har venner og familie i Norge, og har derfor andre alternativer i en krisesituasjon, enn å søke tilflukt på et krisesenter. I tillegg har disse kvinnene ofte jobb og nettverk og har lettere for å reetablere seg. Allikevel er de sårbare i intime relasjoner. De trenger hjelp til å bearbeide traumer, bli sterke nok til å komme ut av voldsforhold, og å mestre eget liv etter å ha vært utsatt for vold. I denne sammenhengen er det viktig å framheve at 2 av 3 kvinner som drepes av sine partnere eller eks partnere er etnisk norske.

Kvinner med annen etnisitet enn norsk, har andre og mer omfattende problemer. I mange tilfeller mangler de det norske språket og en grunnleggende kjennskap til det norske samfunnet, og mange vet ikke noe om sine rettigheter i Norge. De makter ikke å finne et eget sted å bo uten hjelp, og de har vansker med å re-etablere seg og mestre det å bo alene. Re-integreringen av disse kvinnene er mer omfattende enn med de norske kvinnene. Dette forsterkes gjennom boligstrukturen og boligkostnadene i Oslo, og at disse kvinnene ofte mangler kunnskap om økonomistyring og mangler egen kapital for å få innpass på boligmarkedet.

Funksjonshemmede og eldre brukere

Andelen funksjonshemmede og brukere over 50 år er lav. Det er imidlertid ingen grunn til å tro at kvinner i disse gruppene er mindre utsatt for vold enn yngre og funksjonsfriske kvinner. Å nå disse kvinnene med informasjon og hjelp er en utfordring. Det har imidlertid vært en formidabel økning av brukere over 50 år fra 2012 til 2013.

Barn

Antall barn på Oslo krisesenter øker. Av de 277 barna som bodde på Oslo Krisesenter i 2013 var 55 % under skolealder. Det betyr at de befinner seg 24 t i døgnet på krisesenteret. Det er et stort behov for et pedagogisk tilbud til disse på dagtid, både for deres egen del, men også for deres mødre som da kan ha noe tid for seg selv, og tid til møter, avhør, med mer.

16 % av beboerne i 2013 flyttet direkte tilbake til overgriper. 52 % av beboerne som hadde fått et beskyttet midlertidig botilbud ved krisesenteret i 2013, flyttet ikke ut i

permanent bolig etter endt opphold ved krisesenteret, men i forskjellige midlertidige botilbud, være seg offentlig eller privat. Begge disse gruppene har et eller flere barn. Nærmere 28 % av de som fikk et beskyttet botilbud ved krisesenteret i 2013, har hatt et beskyttet tilbud ved krisesenteret før.

Beboerne i 2013 hadde i tillegg 49 barn boende hjemme med overgriper mens de selv søkte beskyttelse ved Oslo Krisesenter.

Dagbrukerne i 2013 hadde i underkant av 450 hjemmeboende barn. Dette tallet er skremmende, da vi også vet at 34 % av dagbrukerne fremdeles bor med overgriper. Vi ser også at langt de fleste barna har samvær med sine overgripere. Vi ser også hvor angstfylt dette er, og at enkelte mødre og også fedre flytter hjem til overgriper for å ha kontroll på hvordan samhandlingen foregår.

Oslo Krisesenter sendte i 2013 107 barnevernmeldinger til bydelsbarnevernet, og svarte på 53 anmodninger om opplysninger fra Barnevernet. Med få unntak ble også i år alle meldingene undersøkelsessaker, men som tidligere år ble mange av meldingene etter endt undersøkelse henlagt uten tiltak. Dette kan ha forskjellige årsaker, at barnevernet ikke greier å avdekke volden i hjemmet, at barnevernet tenker at alt er bra hvis barnet ikke er boende sammen med overgriper, eller at barnevernet ikke har tiltak som imøteser denne gruppa. Ofte takker den voldsutsatte foresatte nei til tiltak fra barnevernet ved endt undersøkelse. Mange av disse bor noen få uker på krisesenteret, for så å flytte tilbake til overgriper. For barna som lever i vold er ikke dette godt nok.

Grunnen til at kvinnene flytter tilbake til overgriper er sammensatt, hvorav vanskeligheten med å finne egen bolig og press fra egen familie og svigerfamilie antakelig er de største. Andre årsaker er at det er vanskelig å sende barna til overgriper uten å kunne ha kontroll, i tillegg til at det er vanskelig å mestre store barneflokker alene.

Vi ser at det er et stort behov for et differensiert dagtilbud i form av individuelle samtaler og oppfølging i grupper til barn og unge som har vært utsatt for eller har vært vitne til vold. Dette har av økonomiske grunner ikke vært prioritert ved Oslo Krisesenter i 2012 eller 2013.

7.2 Løsninger tilknyttet kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn

2008-2013

Kvinner med minoritetsbakgrunn

For å imøtekomme minoritetskvinnenes behov for hjelp, er det nødvendig med et nært samarbeid med bydelenes hjelpeapparat, hvor ansvarsfordelingen mellom Oslo Krisesenter og det øvrige hjelpeapparatet er tydelig definert.

Av våre statistikker ser vi at det bare er politiet som i betydelig grad henviser brukere til oss. Mange av brukerne som får hjelp av Oslo Krisesenter har levd med vold i flere år før de får hjelp, de lever isolert og blir kontrollert av sine menn. Vår erfaring med denne målgruppen tilsier at de vet svært lite eller ingenting om sine rettigheter. Det er særdeles viktig at lavterskeltilbudet i bydelene som helsestasjonene, fastlegene, barnehagepersonell, NAV- ansatte og andre er bevisst dette, slik at vold i nære relasjoner blir avdekket og tiltak igangsatt før det går så langt at politiet blir involvert. Nesten hver tredje kvinne som søker tilflukt og får beskyttelse ved Oslo Krisesenter har levd med vold i mer enn 5 år før hun får hjelp.

16 % av kvinnene som søkte tilflukt på Oslo Krisesenter i 2013 flyttet direkte tilbake til overgriper. De resterende 84 % forsøker å re-etablere seg på forskjellig vis. Antall kvinner som flytter til diverse midlertidige botilbud er økende også i år. Det er grunn til å tro at veien fra midlertidige ordninger og hjem til overgriper er kort. 26,7 % av de som søkte tilflukt på Oslo Krisesenter og fikk et botilbud i 2013, hadde søkt tilflukt på Oslo Krisesenter før.

Dette er i hovedsak motiverte kvinner som har forsøkt å greie seg alene med sine barn, men som ikke har mestret dette alene, og som bl a på bakgrunn av press fra egen familie og svigerfamilie har flyttet tilbake til sine og sine barns overgriper.

Det er i 2013 utarbeidet og igangsatt en samarbeidsrutine mellom Bydelenes barneverntjenester og Oslo Krisesenter. Vi håper at denne vil kunne bidra med å regulere samarbeidet rundt de voldsutsatte, slik at kvinner og barn får den hjelp de

har rett på etter lovverket. Vi har tro på at denne rutinen vil bedre tilbudet til gruppen, og gi mer likeverdig hjelp.

En av de største utfordringene i Oslo er et boligmarked med for få leiligheter til leie i forhold til behov, og høye utleiepriser.

Etter Lov om sosiale tjenester er NAV-kontorene ikke forpliktet til å skaffe annet enn midlertidig bolig til brukergruppen. De midlertidige boligene som NAV-kontorene framskaffer er som regel hospits, hvilket er særdeles lite egnet for voldsutsatte kvinner og deres barn. Vi aner også en uenighet mellom bydelenes barneverntjenester og sosialtjenester om hvem som skal ha ansvaret for tiltak etter utflytting fra Oslo Krisesenter. Det er således ingen som ser det som sitt ansvar å hjelpe voldsutsatte kvinner med å finne et permanent bosted i Oslo Kommune.

På bakgrunn av dette, ble initiativet for gjensidig informasjon, samarbeid og avgrensning med det øvrige hjelpeapparatet intensivert ytterligere i 2013. Vi ser fram til å få en forpliktende samarbeid mellom Oslo Krisesenter og bydelenes NAV-kontor i 2014.

En av Oslo Krisesenters visjoner har vært at det etableres flere ulike typer overgangsboliger, hvor Oslo Krisesenter og samarbeidspartnere samarbeider for å imøtekomme kvinnenes behov i re-etableringsfasen. Den ideelle situasjonen er at kvinnene bor på krisesenteret kun i den akutte fasen, som vi på bakgrunn av erfaring har definert som ca 4 uker. Når kvinnene er stabilisert og trusselbildet redusert bl.a gjennom sikkerhetstiltak, bør kvinnene og deres barn flytte ut, enten i egen leilighet eller til en overgangsbolig sammen med andre inntil hun mestrer å bo alene. Oslo Krisesenter vil da kunne opprettholdes som det akutte lavterskel botilbudet for voldsutsatte kvinner og menn og deres barn som er fastsatt i Lov om Krisesenter. Kvinner og barn kan komme tilbake til Oslo Krisesenter som dagbrukere for å få hjelp til å bearbeide sine voldsopplevelser, enten individuelt eller i gruppe med andre. På bakgrunn av dette inngikk Oslo Krisesenter i 2011 en intensjonsavtale med Rachel Grepp heimen for å realisere et slikt tilbud. Rachel Grepp heimen ble i 2012 slått konkurs, så dette samarbeidet ble ikke realisert. Vi henvendte oss i den forbindelse til Byrådsavdelingen for å drøfte eventuelle samarbeidsformer for bruk av bygningene, men dette ble avslått. Vi vil i 2014 vurdere om det er mulighet for nærmere samarbeid rundt eventuelle familiesentre og/eller bydelsbarnevernet for å imøtekomme voldsutsatte traumatisert foreldre og deres barn.

Det ble i 2009 underskrevet en intensjonsavtale med Storbyavdelingen, Schwensensgate bosenter om et samarbeid knyttet til minoritetskvinner med barn fra Oslo Krisesenter. Samarbeidet har dessverre ikke fungert optimalt blant annet fordi Schwensensgate bosenter ikke har hatt ledig kapasitet når bydelene har hatt behov for midlertidig bolig til kvinner og barn som har bodd på Oslo Krisesenter.

I forbindelse med prosjektet "Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune" er det på initiativ fra Oslo Krisesenter utarbeidet en samarbeidsavtale mellom kvinnen, NAV-kontorene og Oslo Krisesenter. Samarbeidsavtalen klargjør forventninger, og ansvarliggjør de ulike partenes arbeidsoppgaver og tidsfrister. Boligframskaffelse er en sentral del av denne samarbeidsavtalen. Det er meget variert hvordan samarbeidet med de forskjellige bydelene og Navkontorene fungerer.

Et differensiert dagsentertilbud ville kunne gi et godt tilbud til alle voldsutsatte kvinner og deres barn, både de med annen etnisk bakgrunn og de etnisk norske kvinnene. God kunnskap om egne rettigheter står sentralt for alle kvinner etter å ha levd i et voldsforhold. Det er inngått et samarbeid med JURK som tilbyr rettighetskurs om norsk rett i forhold til opphold og om barn/samvær til våre brukere. Det vil være nødvendig å sette i gang flere tiltak for å nå fremmedspråklige kvinner og opplyse om krisesenterets tilbud.

I dette fremtidsbilde har vi også i nært samarbeid med bydelene utviklet et godt og variert tilbud til barn og unge som har vært utsatt for eller har vært vitne til vold, også de barna som fortsatt bor sammen med overgriper.

Mange kvinner opplever isolasjon og håpløshet etter å ha flyttet ut fra krisesenteret og inn i ny bolig. Dagtilbudet er forsterket for å imøtekomme denne gruppen med forskjellige tilbud for å etablere nettverk og å øke kunnskapen om det norske samfunnet. Det er i denne sammenhengen etablert 3 dager med "praktisk time" og tre timer med advokatvakt en dag i uken. Dette arbeidet videreføres i 2013 og 2014. Vi vil også vurdere å etablere nettverksgrupper for utflyttede beboere igjen. Disse har av økonomiske grunner ikke vært prioritert i 2012 og 2013.

Funksjonshemmede og eldre

Det er en utfordring for oss å nå funksjonshemmede og eldre med informasjon. Oslo Krisesenter satser på aktiv informasjonsvirksomhet særlig rettet mot disse gruppene, slik at de blir kjent med tilbudet og kan benytte seg av det på linje med andre grupper. Oslo Krisesenter opprettet i 2010 et samarbeid med Vern for eldre. Dette samarbeidet vil videreføres også i 2014.

Barn

For å kunne prioritere arbeidet med barna ved Oslo Krisesenter, ble det i 2009 opprettet en ny seksjonslederstilling med ansvar for alt arbeid med barn. Det ble i løpet av 2009 også utarbeidet rutiner for arbeidet med barn og unge på Oslo Krisesenter. Som følge av endringen i Lov om krisesentertilbud i 2010 ble antall ansatte med ansvar for barn og unge ved Oslo Krisesenter økt. I 2011 ble det utarbeidet et grunnlagsdokument og en fagperm for arbeidet med barn og deres mødre ved Oslo Krisesenter. Arbeidet med barn og morsrollen har vært et hovedfokus på Oslo Krisesenter i planperioden. Det ble i 2011 utarbeidet en brosjyre

for barn med informasjon om hva de kan forvente seg når de bor på Oslo Kriesesenter. Informasjonen i brosjyren blir formidlet med tegninger, slik at budskapet blir forstått uansett alder og språk. I 2012, ble barneteamet innlemmet i Bosenteret med samme leder. Vi startet prosessen med å møte kvinner og barn, og etter hvert fedre og barn som en familie, men allikevel gi dem det likeverdige og differensierte tilbudet som loven krever.

Det gode samarbeidet med Utdanningsetaten om undervisning av barn og unge i skolealder ved Oslo Kriesesenter gjennom lærere ved Vestre Aker skole fortsetter. Vi ønsker i tillegg å etablere et pedagogisk tilbud for barn under skolealder på Oslo Kriesesenter. Disse har i dag ikke et tilbud på dagtid bortsett fra å være sammen med mor. Mor er i tillegg opptatt med en rekke praktiske ting som legebek, avhør, møte på sosialkontor og barnevernkontor. De færreste av disse barna har norsk språk, og de fleste har lite sosial trening. De er traumatisert etter å være utsatt for vold eller vært vitne til at mor har blitt utsatt for vold. Et pedagogisk tilbud i en eller annen form på Oslo Kriesesenter til disse barna ville være uvurderlig både på kort og lang sikt. Det ble i 2011 tatt et initiativ med bydel St. Hanshaugen for å finne mulige løsninger på dette problemet. St. Hanshaugen bydel fikk kr 300 000 til et pedagogisk tilbud for barn som bodde midlertidig på Oslo Kriesesenter. Vi kunne disponere 6 barnehageplasser i bydelen, men disse ble ikke brukt, blant annet av sikkerhetsmessige årsaker. Disse plassene sa vi opp, og midlene til barnehagedrift ble overført Oslo Kriesesenter i 2013. Vi sendte i oktober 2012 inn søknad om godkjenning av egen barnehagedrift ved Oslo Kriesesenter. Vi hadde regnet med å ferdigstille et pedagogisk tilbud ved senteret i løpet av 2013. Men godkjenning fra bydel St.Hanshaugen foreligger fremdeles ikke i skrivende stund.

Et utvidet samarbeid med bydelenes barneverntjenester har vært høyt prioritert i planperioden. Langt de fleste barn som bor på kriesesenteret er i kontakt med barnevernet enten fra før, eller mens de bor på kriesesenteret. Ansatte ved Oslo Kriesesenter skriver mange barnevernmeldinger hvert år, alle meldingene går til undersøkelse, men blir som regel henlagt uten tiltak etter endt undersøkelse. Dette er, og har vært bekymringsfullt over tid. Vi ser i tillegg, at en økende andel kvinner kommer tilbake, og ber om beskyttelse på nytt fra Oslo Kriesesenter. Det betyr at et økende antall barn bor sammen med voldsutøver. Deres håp om et bedre liv, og deres tillit til at voksne kan hjelpe blir svekket.

Samarbeidet mellom Oslo Kriesesenter og bydelsbarnevernet ble i 2013 intensivert på bakgrunn av utarbeidet samarbeidsavtale mellom Oslo Kriesesenter og bydelsbarnevernet i Oslo. Samarbeidsavtalen regulerer både samarbeidet når mor og far og barn bor på kriesesenteret, og med oppfølgingstiltak av mor/far og barn etter utflytting fra kriesesenteret. Vi har stor tro på et tettere bedre og utvidet samarbeid med bydelsbarnevernet rundt våre brukere i 2014.

Det siste året har flere fedre fått besøksforbud i forhold til sine barn, og ikke bare i forhold til sin partner. Dette utgjør en sikkerhet for mor og barn, slik at de kan bevege seg mer fritt uten så stor redsel for overgriper.

Langt de fleste barn som har bor og har bodd på Oslo Krisesenter, har samvær med sine fedre. For mange av barna og deres mødre er dette svært problematisk. Mødre må overlate sine barn til voldsutøveren, og barna blir overlatt til overgriperen uten tilsyn. Det kan virke som om hensynet til fedrene står sterkere enn hensynet til mødrene og barna i disse barnefordelingssakene. Vi ser at mødrenes mangel på mulighet til å beskytte sine barn gjennom manglende kontroll i disse samværssituasjonene, er en medvirkende årsak til at hun flytter hjem til overgriper. Vi vil utvide vårt samarbeid med familievernkontorene for å belyse og medvirke til at barnets beste blir satt i sentrum ved mekling om samvær. Forslag til endring i Lov om barn og foreldre når det gjelder dette, er et skritt i riktig retning for å avhjelpe denne problematikken.

Vi ser også at ansatte ved Oslo Krisesenter kan være en større pådriver for bistandsadvokater for å sikre at barn også får den voldsoffererstatningen de er berettiget etter norsk lovverk.

7.3 utfordringer knyttet til samarbeid med vertskommune

Fra 1.januar 2010 ble Lov om Krisesentertilbud i kommunene endret:

§ 1 Formål

Kommunen plikter å sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner.

§ 2 Krav til krisesentertilbudet

Kommunen skal sørge for et krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, som har behov for rådgivning eller et trygt og midlertidig botilbud. Tilbudet skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet og skal omfatte:

- a) Lavterskel, gratis helårs døgnåpent, trygt midlertidig botilbud
- b) Gratis dagtilbud
- c) Gratis råd og veiledning pr telefon
- d) Oppfølging i reetableringsfasen

§ 3 Individuell tilrettelegging av tilbudet

Kommunen skal så langt det lar seg gjøre

- Tilrettelegge for brukernes individuelle behov
- Sørge for å ta vare på barn på en god måte som er tilpasset deres særlige behov

- Sørge for at barn får oppfylt de rettigheter de har etter annet regelverk
- Sørge for at brukerne av bo og dagtilbudet får tilgang til kvalifisert tolk ved behov
- Sørge for rutiner for kvalitetssikring, bestilling og betaling av tolketjenester

§ 4 Samordning av tjenester

Kommunen skal sørge for at kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner får en helhetlig oppfølging gjennom samordning av tiltak mellom krisesentertilbudet og andre deler av tjenesteapparatet.

Tilbud og tjenester etter denne loven kan inngå som ledd i samordning av en individuell plan etter annen lovgivning, jfr Sosialtjenesteloven § 4-3 a, Pasientrettighetsloven § 2-5, psykisk helsevernlov § 4-1 og lov 19.november 1982 nr 66, om helsetjenester i kommunene § 6-2 a.

Presiseringer knyttet til loven:

BLD har i rundskriv presisert vold i nære relasjoner til også å inkludere ofre for tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, voldtekt og menneskehandel.

Lavterskel defineres som at brukere kan henvende seg direkte uten timeavtale eller henvisning. Ofre for vold kan oppsøke et hvilket som helst krisesentertilbud, uavhengig av oppholdsstatus og hvor vedkommende er folkeregistrert.

Tilbudet skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av hjelpeapparatet, også det å gi informasjon om andre krisesentre. Slik støtte, veiledning og tilrettelegging må ikke tolkes som plassering. Det er brukeren som avgjør om han eller hun ønsker å reise til et annet tilbud. Den samme tolkningen legges til grunn for ofre for menneskehandel

Krisesentertilbudet kommer ikke inn under refusjonsreglene i sosialtjenesteloven. Kommunene står imidlertid fritt til å inngå avtaler om refusjon seg i mellom.

Oslo kommune består av 15 bydeler, som i en eller annen grad er ulikt organisert. Bydelene har også forskjellige oppfatninger og forventninger til Oslo Krisesenters arbeidsoppgaver og ansvar. Oslo Krisesenters ansatte bruker mye av sin arbeidstid på å informere om, diskutere og avklare ansvar med ansatte i bydelene.

Oslo Krisesenter er det eneste tilbudet som er opprettet utelukkende for voldsutsatte kvinner, menn og deres barn i Oslo. Krisesenteret inngår som et viktig ledd i kommunens tilbud om akutt hjelp til voldsutsatte. Endringen i Lov om krisesentertilbudet styrker behovet for å definere og formalisere Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden

Oslo Kommune har også en stor utfordring med hensyn til departementets definering av lavterskel, fordi kvinner og menn selv kan velge hvilket krisesenter de skal kunne

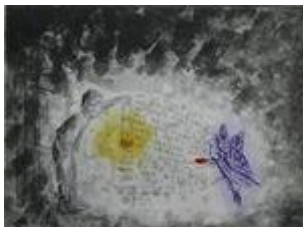
søke tilflukt til. Oslo by er i en særstilling, da mange ønsker å flytte hit, mange utenbys fra ønsker derfor å bo på Oslo krisesenter. Det at krisesentertilbudet ikke kommer inn under refusjonsreglene i sosialtjenesteloven, vanskeliggjør dette ytterligere. Kvinnene blir ikke gitt den hjelp de har krav på i Oslo, da bydelene anser dette som hjemme-kommunen sitt ansvar.

Loven er lite konkret på ansvars og oppgavefordeling. Noe som vanskeliggjør samarbeidet med andre instanser rundt voldsutsatte kvinner, menn og deres barn. Lov om Kriesesentre er under evaluering. Evalueringsrapport vil foreligge i løpet av 2014.

7.4 utfordringer knyttet til samarbeid med skandinaviske krisesentre/organisasjoner

Oslo Kriesesenter samarbeider med andre krisesentre i Norge og Skandinavia ved behov. Vår paraplyorganisasjon, Kriesesentersekretariatet samarbeider med andre organisasjoner i Skandinavia. Oslo Kriesesenter har faglig utveksling med andre skandinaviske krisesentre ved deltakelse på Nordiske konferanser og seminarer.

7.5 Særlige utfordringer og løsninger i 2014

Tendenser og mulige løsninger

Vi ser med stor bekymring på den økende tendensen til at kvinner og barn kommer tilbake til Oslo Kriesesenter etter å ha flyttet hjem til overgriper. Hele 27 % av kvinnene som søkte tilflukt på Oslo Kriesesenter i 2013, hadde søkt tilflukt hos oss før, til tross for at det bare er 16 % som flytter direkte hjem til overgriper. Dette har etter vår erfaring en klar sammenheng med problemet med å framskaffe permanent bolig etter utflytting fra krisesenteret. Etter vår erfaring er det de som flytter over i midlertidige private ordninger, uten oppfølging fra hjelpeapparatet, som ikke ser noen annen løsning enn å flytte hjem igjen til overgriper.

Vi ser også med økende bekymring at barnevernmeldinger sendt fra Oslo Kriesesenter, alle er alvorlige nok til å gå til undersøkelse, men at fremdeles mange blir henlagt uten tiltak etter ferdigstilt undersøkelse. Noe av årsaken til at meldingene blir henlagt, er at mor takker nei til tiltak. Vi tror at et samarbeid mellom Oslo

Krisesenter og bydelsbarnevernet både mens kvinner og barn bor hos oss, men også et samarbeid rundt oppfølgingstiltak etter utflytting ville ha hjulpet barneverntjenestene til å komme i posisjon for å se volden barna lever i, men også i posisjon til mor, slik at hun vil velge den hjelpen fra barnevernet som hun og barna trenger. Dette arbeidet regner vi med vil gå mye lettere etter implementeringen av samarbeidsavtalen mellom Bydelsbarnevernet og Oslo Krisesenter.

Vi hadde håpet å kunne gjenopprette et dagtilbud til voldsutsatte barn i 2013. Dette har blitt nedprioritert i 2012 og 2013 av økonomiske grunner. Vi ønsker å kunne reetablere et slikt tilbud i samarbeid med bydelene, og vil initiere dette.

Barn som tvinges til å ha samvær med voldsutøver mot sin vilje er en tendens ansatte ved Oslo Krisesenter blir mer og mer oppmerksom på. Det er gjennomført et samarbeid mellom Familievernkontorene og Oslo Krisesenter i 2012, både for direkte arbeid med brukerne, men også for gjensidig kompetanseheving av ansatte. Dette samarbeidet er ikke blitt videreført i 2013 av ressursmessige årsaker. Vi vil initiere å ta opp dette samarbeidet igjen.

Vi hadde regnet med å etablere et eget pedagogisk tilbud for barn under skolealder ved Oslo Krisesenter i løpet av 2013, men dette er fremdeles ikke avklart av godkjenningsmyndigheten i Bydel St. Hanshaugen.

Vi vil også i 2014 arbeide for et mer utadrettet krisesenter med varierte tilbud på dagsenteret. Dette for best mulig å ivareta kvinner og barn etter utflytting, men også for å sikre et tilbud til de norske kvinnene.

Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune

Et utvidet samarbeid mellom Oslo Krisesenter og bydelenes hjelpetjenester vil også i 2014 ha høyeste prioritet. Arbeidet med dialogkonferansene vil fortsette.

Målet med dialogkonferansene er gjensidig informasjon, avklaring av forventninger og ansvarsområder mellom Oslo Krisesenter og forskjellige samarbeidspartnere i kommunen og bydelene.

Vi ser fram til resultater av implementeringen av samarbeidsrutinene med Barneverntjenesten og kommende samarbeidsrutiner med NAV.

Vi ser også fram til resultater av samarbeidet med Oslo politiet rundt SARA og NOVEMBER, og samarbeidet og ansvarsavklaringer mellom Oslo Legevakt og Oslo Krisesenter mht arbeid med utsatte for vold i nære relasjoner. Daglig leder og ansatte sitter i arbeidsgrupper både i prosjekt SARA og i samarbeidet rundt vold i nære relasjoner ved Oslo Legevakt. Daglig leder er oppnevnt som medlem i arbeidsgruppa NOVEMBER fra Justisdepartementet.

En markering av Oslo Kriesesenter som Oslos akutte tiltak for voldsutsatte kvinner og menn og deres barn, kombinert med utarbeidelse av samarbeidsrutiner og implementering av disse vil være høyeste prioritet i 2014.

Oslo kriesesenter 24.04 2014